

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **M. P.**, zast. JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou AK se sídlem Praha 1, Politických vězňů 911/8, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2015, čj. OAM-657/ZA-ZA02-ZA02-2015, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný správní orgán rozhodl dne 25. 11. 2015 o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že tuto neuděluje, s odkazem na ust. §§ 12 – 14b) zákona o azylu. Žalobce proti rozhodnutí žalovaného brojil včasnou žalobou, v níž žalovanému vyčítal porušení §§ 2, 3, 50, 52 a 68 správního řádu, s tím, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, konkrétně § 12, § 14 a § 14a. V doplnění žaloby pak zástupkyně žalobce uvedla, že žalobce nesouhlasí s posouzením své situace správním orgánem, k neudělení doplňkové ochrany připomíná, že v případě návratu do země původu je ohrožen vážnou újmou, spočívajíc v mučení, nelidském či ponižujícím zacházení či trestání ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalobce nenastoupil k výkonu povinné vojenské služby, což je na Ukrajině posuzováno jako trestný čin, za který žalobci hrozí trest odnětí svobody až na pět let. Žalovaný si neobstaral jedinou informaci o stavu vězeňství na Ukrajině, ze zpráv vyplývá, že podmínky ve vězeňství jsou tristní, žalobce odkazuje na podklad USDOS – US Department of State, který tamní situaci hodnotí jako špatnou, nenaplňující mezinárodní standardy a vážně ohrožující zdraví vězněných osob, přetrvávajícím problémem je přeplněnost věznic, špatná hygiena, nedostatek vhodného osvětlení a jídla i zdravotní péče. Žalovaný se pak dostatečně nevypořádal

ani se stále zhoršující se bezpečnostní situací na Ukrajině, dospěl k závěru, že je stále špatná pouze v obou východních oblastech a žalobci objektivně nic špatného v případě návratu nehrozí. Politická situace je však stále napjatá na celém území země, velká část Ukrajiny se v ozbrojeném konfliktu nachází a prognóza vývoje je značně nejistá. MZV ČR varuje občany před cestami nejen do Luhanské a Doněcké oblasti, ale i do oblastí Charkovské, Dněpropetrovské, Záporožské, Chersonské, Mykolajivské a Oděské. Nedostatečně se pak žalovaný vypořádal i s otázkou rodinné situace žalobce, nesprávná argumentace je ta, že žalobce není zapsán v rodném listě mladšího syna, jde o skutečnost formální, nemající vztah k faktické situaci. Z objektivních důvodů sice nežije se syny ve společné domácnosti, existují však mezi nimi silné citové vazby, pravidelně se vídají a fungují jako běžná rodina po rozvodu. Případné odloučení o nezletilého syna by žalobce vnímal jako nepřiměřený zásah do rodinného života a zde odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 25. 1. 2013, čj. 5 Azs 7/2012. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Z písemné reakce žalovaného ze dne 1. 3. 2016 plyne, že u žalobce se jedná o opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, když první byla podána v r. 2004, byla zamítnuta jako nedůvodná, což potvrdilo i následné soudní řízení před KS v Ostravě a Nejvyšším správním soudem. Žalobcovy děti pak mají již i čs. státní občanství, žalobce tvrdí důvod sdílení společného života s nimi na zdejším území, je si vědom, že od r. 2014 nemá legálně upravený pobyt. Tyto lidsky pochopitelné skutečnosti však nelze subsumovat pod azylovou relevanci zákon o azylu. Nejvyšší správní soud pak již v poslední době mnohokrát judikoval hodnocení situace na Ukrajině jako situace neexistence totálního konfliktu, kdy by každý civilista byl ohrožen již samotnou přítomností na území a též situace branné povinnosti, která je legitimní občanskou povinností a podle Ženevské konvence není vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to ani tehdy, pokud by její výkon byl spojen s rizikem účasti na bojových akcích ve válečném konfliktu. Žalovaný dále uvedl, že průběžně monitoruje politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině, za poslední rok byl zaznamenán výrazný pozitivní posun v standardizaci systému výkonu vojenské služby a v systému vysílání do oblasti bojů na východě země, včetně přístupu státních orgánů k postihu za nenastoupení vojenské služby v rámci částečné mobilizace. Odkazuje na informaci, zpracovanou vojenským úsekem při ZÚ ČR Kyjev, uvádějící, že do zony ATO mohou být nadále vysíláni pouze dobrovolníci, kteří absolvují tříměsíční výcvik. Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu k nástupu do armády není nově zřízenou vojenskou prokuraturou kvalifikováno jako trestný čin, pokud však osoba, která povolávací rozkaz převezme, do armády nenastoupí, je ohrožena trestem odnětí svobody v délce 2 – 5 let. V praxi je uplatňován a dodržován i zákon o civilní službě, který zavedl institut alternativní služby pro případ odmítnutí použití zbraně, např. z náboženských důvodů, a to výkonem vojenské služby v nemocnicích. Dále pak žalovaný odkazuje na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 4. 1994, čj. 6 A 583/93 a rozhodnutí NSS ze dne 16. 7. 2012, čj. 8 Azs 14/2012. K námitce o neudělení doplňkové ochrany správní orgán připomíná, že jejím smyslem a účelem poskytnutí subsidiární ochrany a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně stanovených ust. § 14a neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Institut se vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, žalovaný se těmito skutečnostmi

v případě žalobce pečlivě zabýval, důvody pro udělení ochrany však nebyly shledány. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Zástupkyně žalobce v písemné replice ze dne 16. 3. 2016 pak připomněla, že žalovaný měl poté, co konstatoval případnou hrozbu trestu odnětí svobody za nenastoupení vojenské služby zkoumat, jaké mohou být důsledky odmítání nástupu k výkonu vojenské služby pro žalobce, tedy, zda mu případně v ukrajinských věznicích nehrozí nelidské či ponižující zacházení. Z informací o zemi původu plyne, že tamní podmínky jsou tristní, žalovaný na tuto námitku nereagoval ani ve svém vyjádření, stejně tak pominul další žalobní námitku, tedy, že se nedostatečně vypořádal s rodinnou situací žalobce jako možným naplněním důvodu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

Ze správního spisu plyne, že současnou žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce podal v ČR dne 4. 8. 2015, uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, téže národnosti, jeho rodiče již zemřeli. Je rozvedený, na Ukrajině žijí jeho 2 sourozenci, v ČR pak jeho bývalá manželka a dva synové, z toho jeden nezletilý, oba jsou již státními občany ČR a bývalá manželka má upraven trvalý pobyt. Žalobce žil na Ukrajině do r. 1996, tamtéž pak od února 2013 do dubna 2014, jinak pobývá v ČR. Je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky organizován, má SŠ vzdělání a odborné předpoklady k výkonu profese truhláře. V letech 1997 – 2010 podnikal, jinak vykonával příležitostné práce. Z Ukrajiny v r. 2014 odjel, protože zde má své děti, přijel na polské vízum. Na Ukrajině dostal tři povolávací rozkazy, mohl by dostat trvalý pobyt v Polsku, ale má zde děti. Z ČR případně odjede, až bude mladší syn dospělý. O azyl dříve žádal v r. 2004, věc byla ukončena jako zjevně nedůvodná. Žalobce uvedl, že vrátit se nechce, nemá tam za koho bojovat, jeho děti žijí zde. V rámci pohovoru téhož dne pak žalobce uvedl, že před odjezdem z Ukrajiny žili s manželkou v rodinném domku ve městě Kozova, nyní žije sám v pokoji v Praze, v ulici V. Synové žijí ve společné domácnosti s bývalou manželkou, která má za přítele Čecha, u mladšího syna není žalobce uveden v rodném listě jako otec, neboť v době jeho narození již byli rozvedeni. Se syny je žalobce v kontaktu, jak to je možné, alespoň dvakrát, třikrát týdně, finančně přispívá. Od r. 1997 do r. 2004 měl žalobce na zdejší území upraven dlouhodobý pobyt, požádal o azyl, poté se vrátil na Ukrajinu, obnovil si dlouhodobý pobyt, změnil si jméno. V r. 2012 ztratil CP, ukrajinské ambasádě trvalo 4 měsíce, než mu vydala výjezdní cestovní doklad, jel si vyřídit CP na Ukrajinu, po návratu podal žádost na cizineckou policii o prodloužení, ale nedokázal vyhovět finančním podmínkám dlouhodobého pobytu a v září 2014 o něj přišel. Má přítelkyni, ale do své pobytové záležitosti nechce zatahovat další lidi, ani děti, ví, že azyl asi nedostane, ale jde o čas. Podmínky azylu zná. Cestovní pas si nemohl zařídit, na Ukrajině začaly demonstrace, v Ternopolu, kde by došlo k vyřízení, podpálili budovu ministerstva vnitra, na ulicích bylo sto tisíc lidí. Kozova je dvacet kilometrů od Ternopolu. Sestra žalobci sdělila, že od začátku r. 2015 mu doručovali asi třikrát povolávací rozkaz, má vojenskou specializaci. V ČR dostal zákaz pobytu na 8 měsíců, chtěl odjet na Ukrajinu, ale bratr utekl na tři měsíce do Polska, protože začali povolávat na vojnu, nyní je zpátky, ale vychází jen v noci. Žalobce nevidí smysl bojovat na Ukrajině, má děti v ČR a za co by bojoval, byl na vojně v SSSR a ví, o čem to je. V případě nenastoupení mu hrozí vězení. K Ukrajině nic necítí, každý den se mění vláda. Pro trvalý pobyt by se musel vrátit, vyzvednout podklady, celý proces trvá rok, mohli by ho chytit a odvést. Během silniční kontroly se ho pokusili okrást „dobrovolníci“, ale bylo jich pět, tak se jich zbavili. K problémům se

státními orgány Ukrajiny žalobce uvedl, že jim trvalo čtyři měsíce, než mu vyřídili náhradní cestovní pas, udělali to schválně, aby mu propadl pobyt. Chtějí, aby se Ukrajinci vrátili na Ukrajinu. Žalobce se vrátit nechce, má zde děti. Téhož dne pak byl žalobce seznámen s podklady správního orgánu, uvedl, že se s nimi nechce seznamovat ani vyjadřovat se k nim, nežádá jejich doplnění.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem obou účastníků řízení.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě

zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Krajský soud v Hradci Králové po pečlivém přezkoumání věci žalobce konstatoval, že žalobní námitky považuje za účelové, neboť z výpovědi žalobce zcela jasně plyne, že o mezinárodní ochranu v České republice požádal z důvodu legalizace zdejšího pobytu. Žalobce v žádném případě netvrdil relevantně azylové důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu, z Ukrajiny odešel před dvaceti lety do České republiky za prací, o mezinárodní ochranu požádal, neboť mu byl vydán zákaz pobytu a nepodařilo se mu vyřídit si dlouhodobý pobyt. Uvedl, že obdržel na Ukrajině, podle sdělení sestry, povolávací rozkazy a nechce tam nastoupit na vojnu, protože nemá za co bojovat, v ČR má své děti a nechce se vrátit. Z výpovědi žalobce, který dostal, jak uvedeno výše, dostatečný prostor v průběhu správního řízení k tomu, aby vypověděl všechny důležité a rozhodné skutečnosti a okolnosti pro podání své žádosti, rozhodně neplyne, že by se obával špatných podmínek v ukrajinských věznicích a žalovaný tedy rozhodně neměl povinnost, domýšlet důvody jeho žádosti, jak jasně judikoval Nejvyšší správní soud např. ve svém rozhodnutí ze dne 26. 5. 2006, čj. 1 Azs 45/2004 a mnoha dalších. Protože tyto skutečnosti žalobce neuvedl ve správním řízení, soud nepovažoval za nutné se jimi podrobněji zabývat. S otázkou snahy žalobce vyhnout se nástupu do armády se žalovaný vypořádal vyčerpávajícím způsobem na str. 4 svého rozhodnutí ze dne 25. 11. 2015, a to jednak připomenutím, že výkon vojenské služby je státoobčanskou povinností, i odkazem na mezinárodní dokumenty, které o vyhýbání se nástupu vojenské služby pojednávají ve vztahu k právnímu postavení uprchlíka. Žalovaný dostatečně odůvodnil, proč nelze považovat za splněné podmínky ust. § 12 zákona o azylu u žalobce, a to jak pod písm. a), tak i b). Soud na toto odůvodnění plně odkazuje. Správně žalovaný odkázal i na rozhodnutí NSS v tom smyslu, že pro legalizaci pobytu jednotlivých institutů zákona o azylu využívat nelze. Podmínky ust. § 13 a § 14b zákona o azylu žalobce nesplňuje, o azyl humanitárního charakteru nežádal a správní orgán tak na str. 5 vydaného rozhodnutí ve věci dostatečně odůvodnil, proč v příběhu žalobce nemůže spatřit důvody, hodné zvláštního zřetele v azylově relevantním smyslu, tedy na základě podmínek § 14 tohoto zákona. Žalobní námitky pak k neudělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu poukazují na tristní stav věznic na Ukrajině s tím, že žalovaný se tímto problémem nezabýval, tuto skutečnost již řešil soud výše, k námitce o nedostatečném zhodnocení rodinné situace žalobce pak soud připomíná skutečnosti, které žalovaný uvedl na str. 6 vydaného rozhodnutí ve věci. Zde správní orgán jednak připomněl nepravdivost údajů, které žalobce sdělil v průběhu pohovoru, neboť předložil doklad, vydaný 4. 2. 2014, k rodinné situaci žalobce pak je potřebné konstatovat, že jeho mladší syn, jak sám žalobce uvedl, se narodil po rozvodu rodičů, žalobce není uveden v rodném listě a tuto okolnost nijak blíže nevysvětlil. S bývalou manželkou a starším synem žalobce nežije ve společné domácnosti, naopak uvedl, že má přítelkyni a jeho bývalá manželka přítel, který je Čech. Taková situace, dle přesvědčení soudu, nemůže vést správní orgán k závěru, že případným vycestováním do země původu bude právně relevantně ohrožen rodinný a soukromý život žalobce. Vzhledem k tomu, že s těmito skutečnostmi se žalovaný dostatečně vypořádal v napadeném rozhodnutí, soud nepovažoval za pochybení to, že tuto

situaci již ve svém písemném vyjádření k žalobě žalovaný podrobněji neřešil. Krajský soud připomíná, že žalobce sám ve své výpovědi uvedl, že podmínky azylu zná, je si zřejmě vědom toho, že podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu nesplňuje, jde mu o čas, kdy na zdejším území může legálně pobývat z důvodu žadatele o azyl. Takový důvod je však prakticky zneužitím azylové procedury a soud proto uzavírá, že institut mezinárodní ochrany nemůže sloužit k legalizaci pobytu cizinců, konečně, žalobce si je těchto skutečností dobře vědom.

Protože žalobce nesplňuje žádnou z podmínek mezinárodní ochrany, upravené zákonem o azylu v ust. §§ 12 – 14b), což žalovaný ve svém rozhodnutí ze dne 25. 11. 2015 dostatečným a přezkoumatelným způsobem odůvodnil, a protože soud neshledal žádnou vadu řízení, po přezkoumání věci s odkazem na ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu zamítá jako nedůvodnou.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovaný náklady řízení nevyčísil.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 6. únor 2017

JUDr. Jana Kábrtová v.r.
samosoudkyně